

Stanowisko III Ogólnopolskiego Kongresu Oświatowego EDUTEK „Bezpieczna przystań w wielokulturowej szkole” odbywającego się w Poznaniu w dniach 28.02-1.03.2019

Szkoła i klasa powinny dawać możliwość integracji uczniów pochodzących z różnych środowisk, kultur i krajów. Obecność ucznia cudzoziemskiego w obrębie systemu edukacji jest wyzwaniem dla samego dziecka i jego rodziców, ale też dla nauczycieli, dyrekcji i wreszcie jego rówieśników. Zarazem jest to pod wieloma względami wielka szansa dla wszystkich: na praktyczne doskonalenie wrażliwości, naukę niesienia pomocy innym i uczenie się bycia dobrym kolegą. Jest to okazja do tego, żeby na co dzień, przy jednoczesnym pielęgnowaniu własnych polskich (również różnorodnych) tradycji, poznawać i doceniać inne kultury. Doświadczenia różnych szkół pokazują już, jak ważne jest, żeby wyjść naprzeciw temu wyzwaniu aktywnie, uwzględniając przy tym różnorakie kwestie:

1. **Nauczanie języka polskiego jako drugiego/obcego** powinno być prowadzone przez nauczycieli zachęcanych do podnoszenia kwalifikacji w tym zakresie, jako samodzielny przedmiot, ale też włączane na każdej lekcji dzięki odpowiednio przygotowanym materiałom dydaktycznym.
2. **Przygotowanie pakietu startowego** pozwoli na przywitanie ucznia i jego rodziców oraz sprawne i spójne przekazanie najważniejszych informacji.
3. **Przygotowanie klasy na spotkanie z uczniem cudzoziemskim** powinno obejmować zgromadzenie informacji o kulturze i religii nowego ucznia oraz ich przedyskutowanie w klasie; uwrażliwienie innych uczniów na wyzwania, z jakimi może wiązać się doświadczenie migracji do innego kraju; umożliwienie uczniom swobodnego zadawania pytań, wyrażania wątpliwości i emocji bez narażenia się na krytykę; stworzenie przestrzeni do proponowania własnych inicjatyw, aby stworzyć poczucie współodpowiedzialności za dobre przyjęcie nowej osoby.
4. Wypracowany powinien zostać **odpowiedni system wsparcia**, który zapewni przyjazną atmosferę, obejmie wstępną diagnozę potrzeb i trudności oraz monitorowanie postępów w ich rozwiązywaniu. System ten powinien wesprzeć ucznia w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zapewniać pomoc w nauce języka polskiego, poszczególnych przedmiotów oraz wychowania np. poprzez zajęcia wyrównawcze i tłumaczenie zasad. Może on się opierać m.in. na współpracy z asystentem kulturowym i pomocy koleżeńskiej.
5. Dla wszystkich klas i kadry pedagogicznej przygotowane i realizowane powinny być **dotatkowe zajęcia z edukacji antydyskryminacyjnej i międzykulturowej**, których celem powinno być przełamywanie stereotypów i uprzedzeń oraz budowanie postawy szacunku i tolerancji. Takie zajęcia będą obejmować wiedzę o mechanizmach dyskryminacji, kształtować umiejętności i postawy pozwalające jej przeciwdziałać oraz uczyć uznawania godności, wolności i równości wszystkich. Warsztaty te z jednej strony powinny uwrażliwiać na różnice kulturowe, jakie mogą się pojawiać, ale też wskazywać na podobieństwa oraz na fakt, że doświadczenie bycia migrantem jest tylko jedną z cech składowych tożsamości.
6. Jako skuteczne narzędzie wymiany dobrych praktyk uznać należy **tworzenie sieci współpracy nauczycieli i nawiązywanie współpracy z instytucjami wspierającymi wielokulturowość**.
7. **Standardy** realizowanego wsparcia, obejmujące wszystkie wymienione kwestie, powinny być **ujednolicone**, zaś **realizacja wsparcia** powinna być na bieżąco **monitorowana**.